

**Omgevingsdienst
TWENTE**

**“De Omgevingsdienst Twente
werkt aan een gezonde, veilige
en duurzame leefomgeving,
zodat iedereen in Twente prettig
kan wonen, werken en leven”
dát is onze missie**

**Toekomstvisie
OD Twente 2030⁺**

Samenvatting

De Omgevingsdienst Twente werkt aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, zodat iedereen in Twente prettig kan wonen, werken en leven. Dat is onze missie. Het geeft richting aan ons handelen en ligt ten grondslag aan onze toekomstvisie.

Deze visie beschrijft hoe wij bijdragen aan de grote maatschappelijke uitdagingen in Twente. Daarbij richten we ons zoveel mogelijk op meetbare maatschappelijke resultaten (outcome). Onze visie omvat tien richtinggevende keuzes:

1. Onze maatschappelijke opdracht staat centraal

Wij richten ons handelen op tastbare verbetering van de leefkwaliteit in Twente. Wettelijke kaders vormen daarbij de basis; onze missie bepaalt onze ambitie.

2. Opgave- en transitiegericht

We verschuiven onze sturing zoveel mogelijk naar outcome-gerichte resultaten zoals schonere lucht en water, en minder op 'output' zoals aantallen inspecties en vergunningen. We zorgen dat onze inzet bijdraagt aan de grote transitie op het gebied van klimaat, grondstoffen, voedsel en water (doelen 2050).

3. Proactieve advisering

Wij denken vroegtijdig mee met gemeenten en provincie over ruimtelijke plannen en beleid, vanuit onafhankelijke deskundigheid en kennis van de lokale context.

4. Constructief partnerschap

We denken actief mee met bedrijven, opdrachtgevers en belanghebbenden

om risico's te minimaliseren en innovatie mogelijk te maken, zonder onze wettelijke toetsende rol te verliezen.

5. Knooppunt voor kennis

Samen met partners beschikken wij over actuele kennis en expertise op milieugebied en concentreren we deze in thema's zoals circulaire economie, klimaat en veiligheid. We sluiten aan bij de landelijke kennisinfrastructuur en zetten kennis om in adviestaken.

6. Uniforme, Twentse aanpak

We zorgen voor een eenduidige en efficiënte aanpak door standaardisatie waar mogelijk en maatwerk waar noodzakelijk. Hierdoor ervaren bedrijven en inwoners een gelijk speelveld.

7. Doortastend en professioneel optreden

Onze aanpak is risicogericht en professioneel. We handelen duidelijk en rechtvaardig tegen milieuschade en criminaliteit en melden misstanden vroegtijdig.

8. Sterke, robuuste organisatie

Onze zelfstandigheid waarborgt efficiënte, hoogwaardige dienstverlening. We investeren voortdurend in kwaliteit, rechtmatigheid en leren.

9. Innovatie en leren centraal

We benutten actief nieuwe technologieën en inzichten om onze processen te verbeteren en stimuleren een innovatieve werkcultuur.

10. Sterkere ketens en samenwerking

We werken intensief samen met ketenpartners zoals de veiligheidsregio, GGD, het waterschap en Omgevingsdienst NL om een integrale aanpak te garanderen en de effectiviteit van ons handelen te vergroten.

Deze keuzes vertalen zich in concrete [actiepunten](#), waarvan de implementatie-agenda helder maakt hoe en wanneer we deze realiseren. Door duidelijke communicatie met onze opdrachtgevers zorgen we ervoor dat onze ontwikkelrichting breed gedragen wordt.

Wij blijven niet stilzitten. Juist nu maatschappelijke verwachtingen groeien, nemen wij verantwoordelijkheid voor een gezonder, veiliger en duurzamer Twente. Dit doen we deskundig en met lef. Vanuit de maatschappelijke opdracht werken we - in verbinding met onze partners - efficiënt, effectief en bedrijfsmatig. Deze toekomstvisie is geen blauwdruk, maar een uitnodiging: om samen te bouwen aan een gezonde, veilige en duurzame regio.

Onze leefomgeving verandert – en wij veranderen mee.

De leefomgeving in Twente staat onder druk. Klimaatverandering, milieuvervuiling en een toenemende druk op ruimte, gezondheid en natuur vragen om stevig en toekomstgericht handelen. De OD Twente staat klaar om – samen met onze opdrachtgevers, de veertien gemeenten en de provincie – die uitdaging aan te gaan. We willen niet alleen uitvoeren, maar ook vooruitdenken. Niet alleen regels handhaven, maar ook richting geven.

Van uitvoerder naar gangmaker

De OD Twente ontwikkelt zich van een uitvoerende VTH-organisatie naar een actieve publieke partner die samen met opdrachtgevers, ketenpartners, bedrijven en inwoners werkt aan de grote opgaven van deze tijd. Met het oog op onze missie, zetten we onze expertise in om milieurisico's te beperken, gezondheid te beschermen en een duurzame leefomgeving mogelijk te maken.

Organisatie in ontwikkeling

De OD Twente heeft in korte tijd een sterke positie opgebouwd. Visitatie en rekenkameronderzoek bevestigen dat we groeien in vertrouwen, kwaliteit en partnerschap. In 2026 voldoen we aan de landelijke robuustheidscriteria. Maar daar stopt het niet: we blijven investeren in professionaliteit, innovatie, datagestuurde werken en excellente dienstverlening.

Uniforme, Twentse aanpak

Gemeenten vragen om een eenduidige, efficiënte aanpak. Door te standaardiseren waar het kan, en maatwerk te bieden waar nodig, bouwen we aan een helder 'level playing field' voor inwoners en bedrijven.

De opgaven zijn groot

De transities in energie, voedsel, water en grondstoffen vragen om heldere keuzes. We denken in het belang van de transities mee met bedrijven. Milieucriminaliteit en andere vormen van ondermijning vergen een stevige aanpak. Tegelijkertijd zijn mensen, middelen en tijd schaars. Technologie biedt kansen, maar stelt ook nieuwe eisen. En de samenleving verwacht meer van de overheid: helderheid, daadkracht én betrokkenheid.

Samen aan de slag

We hebben deze visie gemaakt met partners, medewerkers, bedrijven en het bestuur. Nu is het tijd voor uitvoering. De kracht van de OD Twente zit in onze mensen én in de verbinding met gemeenten, provincie, ketenpartners en inwoners.

Inleiding

Inleiding

Wij, de OD Twente, werken namens de veertien Twentse gemeenten en de provincie Overijssel aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Dat doen we met toewijding, kennis en oog voor de maatschappelijke opgaven van deze tijd.

Sinds onze oprichting in 2019 zijn we gegroeid tot een professionele organisatie met een stevige positie in de regio. We werken effectief, efficiënt en bedrijfsmatig en handelen uniform voor heel Twente.

De uitdagingen waar we voor staan zijn groot. De fysieke leefomgeving staat onder druk door klimaatverandering, stikstofproblematiek, vervuiling en verlies aan biodiversiteit. Ondertussen staan economie en natuur met elkaar op gespannen voet en neemt de roep om een slagvaardige en deskundige overheid toe. Dit vraagt om heldere keuzes, samenwerking en het lef om te vernieuwen.

Met deze toekomstvisie geven we richting aan onze ontwikkeling richting 2030 en verder. De visie is opgebouwd vanuit de maatschappelijke opgaven die wij samen met onze opdrachtgevers en partners willen aangaan. Daarbij hanteren we tien richtinggevende keuzes die het fundament vormen voor onze koers.

De visie is tot stand gekomen op basis van:

- Een omgevingsanalyse: wat gebeurt er om ons heen?
- Een organisatieanalyse: waar staan we als de OD Twente?
- Inbreng van opdrachtgevers, medewerkers, ketenpartners en stakeholders.

Samen geven deze inzichten richting aan de vraag: hoe leveren wij als de OD Twente in 2030 maximaal maatschappelijke waarde?

Deze toekomstvisie is daarmee geen eindpunt, maar een vertrekpunt. Een richtinggevend document dat we gebruiken om keuzes te maken, prioriteiten te stellen en onze gezamenlijke koers te bepalen. We bouwen hiermee voort op wat goed is en werken doelgericht aan wat beter moet. Voor Twente, en met Twente.

Namens het Dagelijks Bestuur

Omgevingsdiensten zijn opgericht na grote rampen zoals de vuurwerkramp in Enschede (2000), de brand in Volendam (2001) en later de brand bij Chemie-Pack in Moerdijk (2011). Uit deze incidenten bleek dat gemeenten en provincies onvoldoende waren toegerust voor hun taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken). De omgevingsdiensten bundelen deze taken regionaal, zodat de uitvoering professioneler, deskundiger en onafhankelijker wordt, met als doel een veiligere en gezondere leefomgeving voor iedereen.

Omgevings- en organisatieanalyse

Onze leefomgeving verandert sneller dan ooit. Deze veranderingen raken direct aan onze opdracht: het beschermen en verbeteren van het milieu in Twente. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst, hebben wij de belangrijkste externe en interne ontwikkelingen in kaart gebracht. Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van deze omgevings- en organisatieanalyse. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in Bijlage A.

De druk op de leefomgeving vraagt om structurele verbeteringen

De leefomgeving staat onder grote druk. Klimaatverandering, afnemende biodiversiteit, vervuiling van lucht, bodem en water en de verspreiding van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) hebben aantoonbare gevolgen voor de gezondheid van mens en natuur.

De tijd dat milieubeleid uitsluitend als kostenpost werd gezien ligt achter ons. Investeren in milieuzorg levert aantoonbare maatschappelijke baten op. De gezondheidswinst is groot en de economische schade door milieuproblemen neemt af. Milieubeleid is daarmee ook gezondheidsbeleid en economisch verstandig beleid.

Grote transities vragen om publieke sturing

De maatschappelijke transities op het gebied van milieu, energie, klimaat, voedsel en grondstoffen zijn complex. Ze raken veel verschillende belangen en leiden tot ruimtelijke puzzels. Wij spelen hierin een belangrijke rol: wij helpen bij het zorgvuldig afwegen van kansen en risico's, bewaken de milieukwaliteit en

adviseren proactief. Door Europese regelgeving is de lokale autonomie beperkt en het bedrijfsleven vraagt om een level playing field.

Ondernemers vragen om een duidelijke overheid die richting geeft en ruimte biedt aan innovatie. Daarnaast is een stevig optreden nodig richting partijen die zich onttrekken aan regels of bewust over de grens gaan. Wij kiezen voor een overheid die rechtvaardig en doortastend is, met oog voor het grotere geheel.

Schaarste aan deskundige mensen en beperkte middelen vragen om efficiëntie

Gemeenten en provincies kampen met krapte op de arbeidsmarkt en beperkte financiële ruimte. Tegelijkertijd groeit de complexiteit van het werk. Door samenwerking en taakbundeling zorgen we ervoor dat we de kwaliteit van dienstverlening hooghouden, kwetsbaarheden verminderen en middelen doelmatiger inzetten.

Technologische ontwikkelingen bieden kansen

Nieuwe technologieën, zoals data gedreven werken, drones en kunstmatige intelligentie, helpen ons om slimmer en effectiever toezicht te houden. Wij zetten actief in op technologische innovatie en samenwerking met kennispartners. Daarbij waken we over de privacy en zorgen we voor zorgvuldige toepassing in de praktijk.

De huidige tijd vraagt om gezaghebbende deskundigheid en uitvoeringskracht

De samenleving verwacht een betrouwbare overheid, maar is kritisch. Om het vertrouwen te winnen en te behouden, is een professionele, toegankelijke en transparante uitvoeringspraktijk nodig. Wij brengen kennis en uitvoering samen in deskundigheid binnen de milieudomeinen en zetten in op duidelijke communicatie, zichtbaarheid en betrokkenheid. Verbinding tussen beleid en uitvoering is belangrijk waarbij correct gehandeld wordt binnen het beleid en wettelijke kaders..

Organisatieanalyse

Sinds onze oprichting hebben we ons ontwikkeld tot een deskundige, betrouwbare en betrokken dienstverlener. De visitatiecommissie (2024) spreekt van een slimme, proactieve organisatie. De samenwerking met gemeenten, provincie en ketenpartners is goed, maar kan verder worden versterkt.

We willen meer sturen op maatschappelijke effecten (outcome). Dat vraagt om gezamenlijke kaders, een strategische regionale beleidsagenda en betere informatievoorziening. De OD Twente wil hierin een actieve en faciliterende rol spelen, samen met onze opdrachtgevers.

We zijn er nog niet, maar weten waar we naartoe willen. Deze toekomstvisie helpt ons om daarin samen de volgende stappen te zetten.

Richtinggevende keuzes

Onze toekomstvisie is opgebouwd uit tien richtinggevende keuzes. Deze keuzes geven richting aan onze ontwikkeling en vormen het fundament voor de manier waarop wij bijdragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Twente.

Onze maatschappelijke opdracht staat centraal

Wij staan voor het milieu. Vanuit onze missie leveren wij een zichtbare bijdrage aan het prettig wonen, werken en leven in Twente. De wettelijke kaders vormen de ondergrens, onze missie bepaalt onze ambitie. Wij voeren niet alleen taken uit, maar dragen actief bij aan de grote opgaven van deze tijd.

Onze opdrachtgevers – de veertien Twentse gemeenten en de provincie Overijssel – hebben zich gecommitteerd aan de transities op het gebied van energie, klimaat, voedsel en grondstoffen. De OD Twente is daarbij hun uitvoerende kracht voor alle milieutaken.

Opgavegericht en outcome-gestuurd

Wij verschuiven onze focus zoveel mogelijk van output naar outcome. Niet alleen het aantal inspecties of verleende vergunningen, maar het effect op de leefomgeving staat centraal. We sturen op resultaten als schonere lucht, minder CO2-uitstoot en betere gezondheid. Daarom ondersteunen wij de totstandkoming van een regionale beleidsagenda waarin maatschappelijke doelen worden vertaald naar concrete tussenstappen. We ontwikkelen samen met opdrachtgevers een uitvoerings- en handavingsstrategie waarin deze opgaven leidend zijn.

Onze inzet is doelgericht, kostenefficiënt en transparant. We kiezen bewust voor 'operational excellence' – een strategie waarbij continu verbeteren, standaardisatie en datagedreven werken centraal staan.

Proactieve (beleids)advisering

Wij adviseren gemeenten en provincie vroegtijdig bij ruimtelijke, beleidsmatige en juridische ontwikkelingen met milieugevolgen. Zo voorkomen we conflicten en zorgen we voor een zorgvuldige inpassing van milieubelangen.

Onze adviezen zijn deskundig, onafhankelijk, rechtmatig en missiegedreven. We onderbouwen onze keuzes met feiten, onderkennen alternatieven en denken mee over de financiële gevolgen. Daarbij hanteren we het voorzorgsbeginsel als uitgangspunt, vooral bij onbekende of onzekere risico's.

We versterken de verbinding tussen beleid en uitvoering door deel te nemen aan relevante overlegstructuren in de regio. Ook leveren we via Omgevingsdienst NL input aan landelijke beleidsontwikkeling. Met deze proactieve advisering geven we invulling aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen.

Meedenken met bedrijven en andere belanghebbenden

Wij werken constructief samen met bedrijven die hun milieubelasting willen beperken. We geven ruimte aan innovatieve oplossingen en denken mee over praktische uitvoering, zonder onze wettelijke rol als toezichthouder en vergunningverlener los te laten waaraan we ons bestaansrecht ontlenen.

We onderscheiden in onze aanpak verantwoordelijke bedrijven van partijen die bewust grenzen opzoeken of overtreden. Voor de eerste groep maken we het zo makkelijk mogelijk om te voldoen aan regels. Voor de laatste groep passen we risicogericht toezicht en handhaving toe.

We versterken onze dienstverlening door:

- Heldere communicatie en toegankelijkheid;
- Branchegerichte informatievoorziening in samenwerking met koepels;
- Inzet van accountmanagers voor bedrijven met hoge milieubelasting;
- Adviseren bij nieuwe ontwikkelingen, jurisprudentie of wetgeving;
- Verder ontwikkelen van de rol van meldingcoach en de rol van omgevingsadviseur.

Ook betrekken we andere belanghebbenden, zoals omwonenden, branche- en milieuorganisaties, bij ons werk. Hiervoor organiseren wij vaste contactmomenten.

Knooppunt voor kennis

Wij zijn een kennisorganisatie, aangesloten op de landelijke kennisinfrastructuur. Samen met keten- en kennispartners beschikken wij over actuele expertise op het gebied van milieukwaliteit, gezondheid en veiligheid. We maken deze kennis beschikbaar voor onze opdrachtgevers en treden op als kennismakelaar wanneer specialistische kennis nodig is. We concentreren onze kennisbasis in RO adviestaken en in thema's als circulaire economie, klimaatadaptatie en omgevingsgezondheid. We verbinden landelijke en regionale kennis en laten dit stromen: we delen, leren en passen toe. Zo versterken we het publieke domein en maken we betere keuzes mogelijk.

Uniforme, Twentse aanpak

We werken aan een herkenbare en eenduidige aanpak in de hele regio. Waar mogelijk standaardiseren we processen, werkwijzen en regelgeving. Daarmee vergroten we de efficiëntie en transparantie, en zorgen we voor een gelijk speelveld voor bedrijven en inwoners.

We zetten in op uniforme thema-aanpakken (bijvoorbeeld rond houtstook, geur of pesticiden), planregels en milieuleges. Onze ambitie is om uiterlijk in 2032 in alle deelnemende gemeenten en de provincie uniforme milieunormen en procedures te hebben doorgevoerd.

Deze aanpak vraagt om afstemming, samenwerking, nabijheid en het vermogen om goede voorbeelden regionaal te benutten. Dat past bij onze rol als verbindende en uitvoerende dienst voor Twente.

Doortastend professioneel optreden

We werken risicogericht. Dat betekent dat we onze inzet afstemmen op het milieueffect en het naleefgedrag. Zo zetten we onze capaciteit daar in waar het de meeste impact heeft. We gebruiken onze professionele beoordelingsruimte in lijn met onze missie.

Bij signalen van ondermijning, misstanden of milieuschade treden we daadkrachtig op. We maken gebruik van bestuursrechtelijke én strafrechtelijke middelen en werken hierin nauw samen met ketenpartners zoals OM, NVWA en gemeenten.

We communiceren actief over onze inzet en resultaten zodat de pakkans voor overtreders voelbaar is en het vertrouwen in de overheid groeit.

Sterke, zelfstandige en robuuste organisatie

Wij zijn een zelfstandige uitvoeringsorganisatie die werkt in opdracht van gemeenten en provincie. Onze positie zorgt voor stabiliteit, kwaliteit en professionele afstand. We voeren onze taken rechtmatig en efficiënt uit en leveren maatwerk waar nodig. Kwaliteit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. We werken, net als provincie en gemeenten, volgens landelijke kwaliteitscriteria, toetsen onszelf via benchmarks en evaluaties en ontwikkelen continu door.

We willen voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria in 2026. Maar ook daarna blijven we investeren in een wendbare, toekomstbestendige organisatie.

Lerende en innovatieve organisatie

Wij geloven in innovatie als motor voor betere dienstverlening. We zijn nieuwsgierig, leren van fouten en moedigen experimenten aan. We passen nieuwe technologieën toe in onze werkprocessen en ontwikkelen samen met partners vernieuwende werkwijzen.

Onze Innovatie- en Ontwikkelagenda vormt de leidraad. Deze richt zich op:

- Het verankeren van innovatie in onze cultuur;
- Verbetering van datakwaliteit en datagedreven werken;
- Versterken van samenwerking;
- Effectievere uitvoering van onze VTH-processen.

Sterkere ketens en samenwerking

Maatschappelijke opgaven zoals ondermijning, gezondheid, veiligheid en waterkwaliteit vragen om samenwerking. Daarom stemmen we onze aanpak actief af met ketenpartners als GGD, veiligheidsregio, waterschap en politie. Zo voorkomen we dubbel werk en versterken we de publieke uitvoering.

Via Omgevingsdienst NL participeren we in landelijke programma's voor kennisontwikkeling, informatievoorziening en arbeidsmarktvraagstukken. We nemen landelijke standaarden over en passen ze toe in Twente.

Ook intern bouwen we aan betere samenwerking. Tussen teams, met opdrachtgevers en met andere omgevingsdiensten. Zo zorgen we ervoor dat onze aanpak past binnen het grotere geheel van een effectieve, betrouwbare overheid.

Implementatie-agenda

De toekomstvisie bevat concrete actiepunten die richting geven aan onze ontwikkeling tot 2030 en daarna.

Deze implementatie-agenda helpt ons om die acties stapsgewijs en gestructureerd uit te voeren. De komende periode vertalen we de keuzes uit het vorige hoofdstuk naar heldere projecten, werklijnen en prioriteiten die worden opgenomen in de implementatie-agenda. Daarbij houden we rekening met beschikbare capaciteit, bestuurlijke besluitvorming en afstemming met opdrachtgevers.

Doelen van de implementatie-agenda:

- Verankering van de visie in de dagelijkse praktijk.
- Prioritering en fasering van actiepunten.
- Duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en besluitvorming.

Werkwijze

We koppelen elk actiepunt aan een project of ontwikkellijn, met een duidelijke eigenaar en realistische planning. Daarbij zoeken we naar verbinding met bestaande werkprocessen en initiatieven binnen onze organisatie en bij onze opdrachtgevers. Waar nodig stellen we aanvullende kaders op, bijvoorbeeld op het gebied van mandaat, financiën of communicatie.

Samenhang en sturing

De implementatie vraagt om samenhang tussen de verschillende ontwikkellijnen. We benutten daarvoor bestaande overleggen en sturen actief op verbinding tussen teams en thema's. De samenhang tussen beleidsontwikkeling, uitvoering en innovatie staat daarbij centraal.

We monitoren de voortgang van de implementatie periodiek. De implementatie-agenda is geen statisch document, maar wordt jaarlijks geactualiseerd in samenhang met de planning- en control cyclus.

Bestuurlijk perspectief

Voor deelnemers is het van belang om helderheid te hebben over wat deze visie betekent in de praktijk. Daarom zorgen we voor transparantie over:

- De stappen die we gaan zetten;
- De keuzes die gemaakt moeten worden;
- De afhankelijkheden en gevoeligheden;
- En het moment waarop besluitvorming nodig is.

Actiepunten die bestuurlijke impact hebben – zoals herijking van het takenpakket of aanpassing van mandatering – benoemen we expliciet in de beslisnota's en agenderen wij separaat in het algemeen bestuur.

Vooruitblik

De implementatie van deze visie is een gezamenlijke opgave. Wij nemen hierin het voortouw, maar doen dit in nauwe samenwerking met gemeenten, provincie en ketenpartners. Door keuzes goed te onderbouwen en het gesprek open te voeren, zorgen we samen voor een OD Twente die klaar is voor de toekomst.

Met het vaststellen van deze visie committeren we ons hieraan en daarmee ook aan de actiepunten, zoals die in hoofdlijnen hierna zijn uitgewerkt. De nadere detaillering en uitwerking hiervan vindt de komende jaren plaats evenals de benodigde besluitvorming hierop.

Actiepunten

Op basis van deze visie zijn de volgende actiepunten geformuleerd:

1. Concentratie van milieutaken

Wanneer de maatschappelijke opgave in het fysieke domein centraal staat, dan ligt het voor de hand om alle specialismen op het gebied van milieu te concentreren bij de OD Twente. Versnippering van specialistische taken, bijvoorbeeld op het gebied van bodem, geluid, lucht, externe veiligheid en juridische expertise is vanuit de gewenste efficiëntie en uniformiteit niet opportuun. Hierbij wordt aangesloten bij de Richtlijn kwaliteitscriteria 3.0. Deze kwaliteitscriteria geven een logische afbakening van taken die bij gemeenten en provincie blijven en welke milieutaken bij de OD Twente worden onderbracht. Hierbij worden de spelregels van de gemeenschappelijke regeling toegepast. De uitwerking leggen we in 2026 aan het Algemeen Bestuur voor.

2. Strategische samenwerking

Met onze regionale partners Waterschap Vechtstromen, Veiligheidsregio Twente en de GGD Twente maken we (afzonderlijke) strategische samenwerkingsagenda's. We leggen gezamenlijke prioriteiten vast en maken afspraken over structurele samenwerking over thema's zoals indirecte lozingen, gezondheidsaspecten binnen milieubeleid of risico's bij grote bedrijven. Het gaat hierbij in ieder geval om afspraken over prioritering, gezamenlijke inzet en het delen van informatie. De strategische samenwerkingsagenda's willen we uiterlijk 2027 bestuurlijk vaststellen.

We intensiveren de samenwerking met onze andere ketenpartners zoals de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en het regionaal expertisecentrum ondermijning (RIEC). Met deze ketenpartners stemmen we werkzaamheden af, delen we informatie en maken we afspraken over projectmatige samenwerking.

We werken in Overijssel nauw samen met Omgevingsdienst IJsselland en zorgen voor een 'level playing field' binnen onze provincie. Door structurele samenwerking kunnen we voordelen behalen, zoals het makkelijker afstemmen van omgevingsvisies in regionaal verband.

We investeren in een duurzame relatie met branche- en belangenverenigingen zoals VNO-NCW, Industriële Kring Twente, LTO en natuur- en milieuorganisaties. We spreken elkaar minimaal eenmaal per jaar en informeren elkaar over ontwikkelingen en trends.

3. Investeren in relatie met opdrachtgevers

We verdiepen onze contacten met gemeenten en provincie op alle niveaus. We zetten actief in op informatie van raads- en statenleden over de bijdrage die we leveren voor de maatschappelijke opgave. Ons contact met het algemeen en dagelijks bestuur is goed en houden we minimaal op hetzelfde niveau.

Nieuw is dat we een platform VTH willen initiëren voor de managers in het VTH-domein binnen de regio. Er is een verschil tussen de ambtelijke en bestuurlijke perceptie: ambtenaren en bestuurders zitten niet altijd op dezelfde lijn. (evenals de leidinggevenden). Verder willen we (nog) meer investeren in nabijheid bij de gemeenten en provincie, ook op de werkvloer. Naast omgevingsadviseurs gaan ook specialisten op regelmatige basis fysiek bij hun collega's werken.

4. Uniformiteit

Het is een breed gedragen wens om te sturen op doeltreffendheid, doelmatigheid en een level playing field. Dit houdt in dat we binnen onze regio en landelijk nog meer uniform gaan werken. We sluiten zoveel mogelijk aan bij landelijke standaarden voor bedrijfsvoering vanuit Omgevingsdienst NL. Verder committeren alle partners van de OD Twente zich aan de landelijke mandaatregeling zoals opgesteld door VNG, IPO, het Rijk en Omgevingsdienst NL. Op deze manier creëren we een zo uniform mogelijk werkveld.

5. **Outputeffecten en risicogericht werken in U&H strategie verankeren**

De Uitvoering & Handhavingsstrategie Twente (oude naam VTH-beleid Twente) moet aangepast worden om de sturing op outcome en risicogericht werken bestuurlijk te verankeren. Hiermee maken we ambities en keuzes zichtbaar en dienen deze als inhoudelijke koers voor de OD Twente. Outputsturing zal niet helemaal verdwijnen, maar verrijken we waar mogelijk met outcome en een risicobenadering. Dit proces starten we in 2026, in overleg met de VTH-kerngroep.

6. **Inrichten kennisknooppunt**

Samen met Omgevingsdienst NL werken we aan een landelijke kennisinfrastructuur. We zetten een netwerk van kennisdomeinen op, waarin kennismakelaars en kennisregisseurs werken. Deze kennis ontsluiten we voor de eigen regio, in de bestuurlijke en ambtelijke overleggen die er zijn op het gebied van fysieke leefomgeving. Dit bevat ook de domeinen klimaat, circulaire economie en duurzaamheid. Het doel is om kennis binnen het fysieke domein zoveel mogelijk te laten stromen tussen overheden, onderwijsinstellingen, brancheverenigingen en belangenbehartigers. De structuur voor kennisknooppunt wordt in 2026 operationeel binnen onze organisatie.

7. **Adviseren**

We adviseren gemeenten en provincie vroegtijdig en proactief bij ruimtelijke ontwikkelingen, zodat milieuconflicten voorkomen worden. Om te verzekeren dat nieuwe en bestaande ruimtelijke functies niet conflicteren, vragen gemeenten en provincie de OD Twente voortaan standaard en vroegtijdig om advies bij alle relevante ruimtelijke ontwikkelingen. De OD Twente krijgt een formele rol in ambtelijke werkgroepen. Dat gaat in ieder geval om de casussen die op de Twentse omgevingstafel worden besproken maar ook om andere ontwikkelingen met een

milieucomponent. Denk aan de huidige overleggen MDA (milieu, duurzaamheid en afval) of het portefeuillehouder overleg VTH. Bij bestuurlijke overleggen zijn we als adviseur vertegenwoordigd.

Omdat adviseren een volwaardige taak van de omgevingsdienst is, spreken we voortaan over VTHA-activiteiten en niet meer over VTH. Gaandeweg 2026 brengen we samen met onze partners in kaart welke formele rol we moeten krijgen in de advisering. Uiterlijk 2028 zal deze uitwerking in de praktijk worden gebracht.

8. **Beleidsontwikkeling**

De OD Twente ondersteunt en adviseert opdrachtgevers - gevraagd en ongevraagd - bij het ontwikkelen van nieuw beleid dat van invloed is op een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving. Dit gebeurt op initiatief van opdrachtgevers zelf of naar aanleiding van signalen uit de leefomgeving, vakmatige inzichten en nieuw provinciaal, nationaal of Europees beleid en regelgeving. Beleidsbepaling is en blijft nadrukkelijk een verantwoordelijkheid van gemeenten en provincie zelf.

9. **Ondermijning**

Bedrijven die bewust ondermijnend gedrag vertonen worden streng aangepakt. Bij ondermijning denken we niet alleen aan drugscriminaliteit (waar we een signalerende functie hebben), maar vooral aan milieucriminaliteit. Calculerende en vervuilende ondernemers zorgen voor veel milieu- en maatschappelijke schade. We zetten flankerend beleid in bij grove overtredingen en samen met politie en justitie werken we samen aan opsporing van milieudelicten. We voeren in 2025 een weerbaarheidsscan uit om te bepalen op welke vlakken de organisatie 'ondermijningsproof' is. De aanbevelingen uit de scan implementeren we in de jaren erna.

10. Proactief

We willen proactief zijn ten aanzien van ontwikkelingen. Niet alleen richting onze opdrachtgevers, maar ook bij maatschappelijke ontwikkelingen of nieuwe wetgeving. We brengen actief gevolgen in beeld en initiëren oplossingen in het VTHA werkveld. Richting het bedrijfsleven willen we goedwillende bedrijven en inwoners helpen waar mogelijk, zonder de verantwoordelijkheid over te nemen.

11. Innovatie verankeren

We voeren de innovatieagenda uit die bestuurlijk is vastgesteld. We hebben als doel om innovatie stevig te verankeren in onze hele organisatie. Hierbij zoeken we continu naar efficiënte manieren om ons werk te doen. We geven ruimte om te experimenteren of denken mee als bedrijven nieuwe technieken ontwikkelen. Innovatie is het middel om wendbaar te blijven en mee te gaan met onverwachte ontwikkelingen in de maatschappij. Het programma met concrete projecten wordt jaarlijks (in overleg met de accounthouders) vastgesteld. De komende tijd zetten we sterk in op AI, strategische personeelsplanning en risico gestuurd handhaven en vergunning verlenen.

12. Ontwikkeling organisatie

Vele elementen uit de visie vereisen een verdere ontwikkeling van de interne organisatie. Voorbeelden hiervan zijn een BI strategie, strategische personeelsplanning, investeren in datakwaliteit en continue aandacht voor effectiviteit en uniformiteit. Ook leeft de sterke wens om de transparantie cultuur, aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en dienstverlenende houding te behouden en waar mogelijk verder te versterken. Deze ontwikkelingen worden in een nieuw op te stellen bedrijfsplan vastgelegd. Vaststelling van het bedrijfsplan staat gepland in 2026. In afwachting hiervan worden verschillende projecten al geïnitieerd. Het bestuur wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Bijlage A:

Omgevings- en organisatieanalyse

Deze bijlage bevat de onderbouwing van de paragraaf Analyse. De omgevings- en organisatieanalyse is gebaseerd op actuele inzichten uit rapporten van onder andere de WRR, SER, RIVM, Rli, PBL en CBS. Ook hebben we gesprekken gevoerd met opdrachtgevers en ketenpartners. De analyse is bedoeld als inhoudelijke basis onder de visie en wordt periodiek geactualiseerd.

Omgevingsanalyse

De wereld om ons heen verandert sneller dan ooit. Deze veranderingen hebben ingrijpende gevolgen voor onze leefomgeving. Klimaatverandering, (energie)transities, de druk op biodiversiteit en schaarste aan middelen alsmede de spanning tussen economie en natuur vragen een stevige en proactieve rol van overheidsinstanties. Voor de Omgevingsdienst Twente betekent dit dat we niet alleen moeten reageren op ontwikkelingen, maar ook actief moeten sturen en samenwerken om zo goed mogelijk invulling te geven aan het bestaansrecht van de onze organisatie. Dit weerklinkt in onze missie:

‘De Omgevingsdienst Twente werkt aan een optimaal en duurzaam gebruik van de leefomgeving, zodat iedereen in Twente veilig kan wonen, werken en leven.’

Onze omgevingsanalyse gaat in op vijf cruciale thema's waar we de komende jaren als organisatie in ieder geval mee te maken krijgen:

1. Kwaliteit van de leefomgeving onder zware druk
2. De ruimtelijke puzzel binnen de grote transitie
3. Schaarste aan mensen en financiële middelen
4. De impact van technologische ontwikkelingen
5. Behoeftte aan gezag en uitvoeringskracht

Deze thema's zijn relevant vanwege de uitdagingen die ze met zich meebrengen. Ze worden onderschreven door onafhankelijke bronnen zoals de WRR, SER, RIVM, Rli en CBS. We zien en erkennen ze. Voor de OD Twente is het van belang om hier vroegtijdig op te acteren. Hierdoor kunnen we ons ontwikkelen tot de kennis- en samenwerkingspartner die we in onze regio willen zijn ter bescherming van onze leefomgeving. Zodat de regio Twente goed voorbereid deze uitdagende ontwikkelingen het hoofd kan bieden.

In deze onderbouwing worden de vijf thema's kort behandeld. Gezien de snelheid van de ontwikkelingen, moet ook deze analyse worden gezien als een product in de tijd.

De druk op de leefomgeving vraagt om structurele verbeteringen

Onze leefomgeving staat onder druk. Klimaatverandering veroorzaakt extreem weer, van zware regenval tot aanhoudende droogte. Bodems raken uitgeput door intensieve landbouw en de lucht die we inademen bevat schadelijke stoffen voor onze gezondheid. De biodiversiteit krimpt in een alarmerend tempo, waardoor ecosystemen – de basis van ons voedsel en onze welvaart – verzwakken.

Deze ontwikkeling raakt rechtstreeks de basiswerkzaamheden van alle omgevingsdiensten. Wij hebben een sleutelpositie om ervoor te zorgen dat wet- en regelgeving effectief wordt toegepast en dat gemeenten hun klimaat-, en duurzaamheidsdoelen halen, zodat de druk op natuur en milieu vermindert. Door scherp toezicht en goede samenwerking kunnen wij bijdragen aan structurele verbeteringen, zoals schonere lucht, betere waterkwaliteit en een veerkrachtige natuur. Water en bodem zijn sturend. Praktische voorbeelden waar de OD Twente zich binnen dit gebied mee bezighoudt zijn het terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en de complexiteit omtrent vergunningverlening in samenhang met de stikstofproblematiek. Ook bij toekomstige ontwikkelingen, zoals de implementatie van Europese wetgeving en adaptatie op het gebied van klimaat en energie, kunnen we een sleutelpositie innemen vanuit de kennispositie die de Omgevingsdienst Twente de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Dit leidt tot de volgende inzichten:

1. Investeren in milieuzorg vermindert de maatschappelijke kosten.
2. Milieuzorg betekent ook gezondheidszorg.
3. Europese regelgeving beperkt de ruimte voor lokale autonomie sterk.

Grote transities vragen om sturing

De wereld bevindt zich midden in een aantal gigantische transities. Denk hierbij aan de overgang naar duurzame energie, de omslag naar een circulaire economie en de herinrichting van ons voedselsysteem. Deze transities verlopen niet zonder obstakels. Er is chaos, er zijn conflicterende belangen, en bovenal is er een gebrek aan heldere sturing. De veelgebruikte metafoor van de 'ruimtelijke puzzel' maakt duidelijk hoezeer deze transities een sterke regierol van de overheid vragen. Vrijwel alle ruimtelijke ontwikkelingen hebben milieueffecten die van invloed zijn op andere ruimtelijke functies en mogelijke ontwikkelingen. Het is daarbij belangrijk om de mogelijkheden en risico's van nieuwe ontwikkelingen goed te wegen, voordat nieuwe puzzelstukjes kunnen worden gelegd.

Wij als OD Twente zien voor onze organisatie een essentiële rol bij het coördineren en ondersteunen van deze transities zodat ze passen binnen de 'puzzel'. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de energietransitie waarbij het praktische probleem naar voren komt van accupakketten. Ze zijn nodig binnen de transitie maar hebben op het gebied van externe veiligheid ook veel implicaties voor de omgeving. Als omgevingsdienst zijn wij de ogen en oren die ervoor zorgen dat onze partners onderbouwd en goed overwogen beslissingen kunnen nemen in deze transities. Ondernemers op hun beurt vragen en verdienen een richtinggevende en meedenkende overheid. De maatschappij heeft bij niet welwillende ondernemers en burgers behoefte aan een stevige, duidelijke en waar nodig sanctionerende overheid.

Schaarste aan deskundige mensen en beperkte middelen vragen om efficiëntie

De uitdagingen waar we voor staan zijn groot en de middelen om ze aan te pakken zijn schaars. Gemeenten en provincies worstelen ook in de verdere toekomst met beperkingen van budgetten en een tekort aan goed opgeleide mensen. Tegelijkertijd nemen de taken toe en worden vraagstukken steeds complexer. Klimaatadaptatie, biodiversiteitsherstel en het bewaken van omgevingsveiligheid vragen allemaal om extra capaciteit en expertise.

Als omgevingsdienst bevinden we ons midden in deze dynamiek. Juist nu is het belangrijk om te investeren in onze mensen en middelen, zodat we voorbereid zijn op de steeds complexere uitdagingen van morgen. Het gure financiële klimaat voor gemeenten zal nog jaren standhouden en kan ervoor zorgen dat juist bij onze organisatie het takenpakket wordt uitgebreid. Door taken centraal te beleggen kan er een effectiviteitsslag worden gemaakt waardoor gemeenten uiteindelijk minder middelen hoeven te besteden. Wij zijn één van de organisaties die gemeenten in deze ontwikkeling kunnen ondersteunen.

Technologische ontwikkelingen vragen om benut te worden

De technologische vooruitgang biedt enorme kansen om onze taken effectiever en efficiënter uit te voeren. Data-analyse, drones en kunstmatige intelligentie kunnen ons helpen om toezicht te houden en risico's te voorspellen. Maar technologie brengt ook uitdagingen met zich mee, zoals het waarborgen van privacy en het omgaan met digitale afhankelijkheden.

Ook deze transitie heeft veel invloed op de ontwikkeling van onze organisatie. Zo kunnen we technologie gebruiken om onze impact te vergroten. Denk aan risicogestuurd toezicht: door data te analyseren kunnen we onze capaciteit slimmer inzetten waar het echt nodig is. Of aan automatisering: met drones en sensoren kunnen we sneller en nauwkeuriger meten. Verder kan AI ons ondersteunen door veel repetitieve administratieve handelingen over te nemen. Door technologie te omarmen, blijven we relevant en effectief in een wereld die steeds complexer wordt. De eerste processen voor het omarmen van nieuwe technologieën zijn al in gang gezet. De verwachting is dat deze transitie een zeer ingrijpende invloed zal hebben op de uitvoering van onze werkzaamheden.

Vertrouwenscrises bij de overheid vragen om betrouwbare uitvoeringskracht

Tot slot is er een groeiende behoefte aan een overheid die daadkrachtig, deskundig en betrouwbaar is. Inwoners en bedrijven verwachten dat milieuregels niet alleen op papier bestaan, maar ook worden gehandhaafd. Tegelijkertijd zien we dat het vertrouwen in overheidsinstanties onder druk staat door onder andere inconsistent beleid en polariserende omgangsvormen in de maatschappij en politiek.

Als omgevingsdienst hebben we een verplichting om te laten zien dat we het vertrouwen waard zijn. Wij staan dicht bij de praktijk en hebben de expertise en deskundigheid om complexe milieuproblemen aan te pakken. Door helder te communiceren, transparant te werken en consistent op te treden laten we zien dat wij een betrouwbare en resultaatgerichte partner zijn. Onze expertise wordt gebruikt als input voor beleidsontwikkeling, zodat de BIG-8 gesloten wordt.

Conclusie: werken aan een gezonde toekomst

Als Omgevingsdienst Twente staan we voor belangrijke keuzes. De vijf thema's uit onze omgevingsanalyse maken duidelijk dat we een essentiële rol spelen in het beschermen van onze leefomgeving, het ondersteunen van transities en het opbouwen van vertrouwen. Deze uitdagingen zijn urgent, maar ook vol kansen.

Door samen te werken, te investeren in innovatie en een proactieve houding aan te nemen, kunnen we een grote impact maken. Welke rol de OD Twente hierbij gaat innemen is afhankelijk van hoe we ons positioneren in deze ontwikkelingen. Hierbij blijft belangrijk om met onze missie in het achterhoofd onze verantwoordelijkheid te nemen en samen met onze partners bij te dragen aan een toekomstbestendige leefomgeving. Nu is het moment om te handelen – voor onszelf, voor de regio en voor toekomstige generaties.

Organisatieanalyse

De OD Twente is sinds 2018 uitgegroeid tot een volwaardige regionale uitvoeringsorganisatie. De visitatiecommissie (2024) bevestigt dat wij een slimme, professionele en betrouwbare partner zijn. Tegelijkertijd zijn er aandachtspunten:

- **Sturing op outcome:** er is behoefte aan meer gezamenlijke kaders om op maatschappelijke resultaten te sturen.
- **Data & informatievoorziening:** eerdere digitalisering is nodig om beter onderbouwde keuzes te maken.
- **Samenwerking:** de samenwerking met deelnemers, andere omgevingsdiensten en ketenpartners kan intensiever en structureler.

We zijn ons bewust van deze ontwikkelpunten en zien ze als kansen om door te groeien. Daarbij sluiten we aan bij de landelijke robuustheidscriteria, de uitkomsten van de benchmark 'Staat van de VTH' en de agenda's van Omgevingsdienst NL. Samen met onze opdrachtgevers maken we keuzes om sterker, wendbaarder en toekomstbestendiger te worden.

Bijlage B: Verantwoording

Bijlage B

Deze toekomstvisie is opgesteld in opdracht van het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst Twente. De visie is gebaseerd op analyses, gesprekken en documenten die gezamenlijk een breed en representatief beeld geven van de context waarin de OD Twente opereert.

Samenstelling projectgroep

Voor het ophalen van input en het opstellen van de toekomstvisie is een projectgroep ingesteld. Deze projectgroep is gedurende het traject 8 keer plenair bij elkaar gekomen.

- Ruth Maassen
- Erik Schipper
- Irene Teunis
- Rick Knol
- Christy Groenen
- Jaimy van der Wei
- Thijs Kuipers

Samenstelling stuurgroep

Ter begeleiding van het opstellen van de toekomstvisie is een stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep is gedurende het traject vijf keer bij elkaar gekomen.

- David Vermorken (bestuurlijk opdrachtgever)
- Jan Willem Strebus (directeur OD Twente / technisch voorzitter stuurgroep)
- Marcel Klos (vertegenwoordiger gemeentesecretarissen Twente)
- Henk Jan van Tubbergh (vertegenwoordiger accounthouders)
- Leon Masséus (vertegenwoordiger OR OD Twente)

- Timon Kaat, (vertegenwoordiger provincie)
- Martijn Luikens (secretaris)

Werkwijze

De totstandkoming van de toekomstvisie kende drie hoofdsporen:

1. Omgevingsanalyse We analyseerden maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen op basis van betrouwbare en onafhankelijke bronnen, waaronder:

- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Sociaal-Economische Raad (SER)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli)
- Europese en landelijke wetgeving (waaronder de Omgevingswet)

2. Organisatieanalyse Voor de interne analyse maakten we gebruik van:

- De visitatie OD Twente (maart 2024)
- De benchmark 'Staat van de VTH'
- Onderzoeken van de gezamenlijke Twentse rekenkamers
- Interne documenten en evaluaties

3. Dialoog met betrokkenen We voerden gesprekken met:

- Gemeenten en provincie (bestuurlijk en ambtelijk)
- Ketenpartners (waaronder GGD, veiligheidsregio, waterschap, politie, OM)
- Medewerkers en management van de OD Twente
- Vertegenwoordigers van het landelijke netwerk Omgevingsdienst NL

Deze gesprekken hebben input geleverd voor zowel de analyses als voor het formuleren van richtinggevende keuzes. De input hebben we geordend, gewogen en vertaald naar een samenhangend geheel.

1. Vaststelling en doorwerking

De toekomstvisie is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de OD Twente in [maand, jaar]. De implementatie wordt gevolgd en geborgd via de reguliere planning- en control cyclus. Jaarlijks vindt herijking plaats op basis van voortgang, veranderende omstandigheden en nieuwe inzichten.

2. Aansluiting op andere documenten

Deze visie sluit aan op landelijke en regionale beleidskaders, waaronder:

- Interbestuurlijk Programma Versterking VTH
- Agenda Omgevingsdienst NL
- Regionale energie- en klimaatprogramma's
- Beleidsdoelen van onze opdrachtgevers

Met deze visie beschikken wij over een gezamenlijk kompas om koers te houden in een veranderende wereld.

COLOFON
odtwente.nl

[Lay-out studio SIEN](#)